

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تشریح و فیزیولوژی

رشتهٔ امور دامی
گروه تحصیلی کشاورزی
زمینهٔ کشاورزی
شاخهٔ آموزش فنی و حرفه‌ای
شمارهٔ درس ۴۸۵۴

تشریح و فیزیولوژی / مؤلفان: یدالله جاشنی‌دل... [و دیگران] - [ویرایش دوم] - تهران :	۶۳۶
شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۹۲	/ ۸
ص : ۱۹۸ - مصور - (آموزش فنی و حرفه‌ای؛ شمارهٔ درس ۴۸۵۴)	۵۸۲ ت/
متون درسی رشتهٔ امور دامی گروه تحصیلی کشاورزی، زمینهٔ کشاورزی	۱۳۹۲
برنامه‌ریزی و نظارت، بررسی و تصویب محتوا : کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی رشتهٔ امور دامی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش وزارت آموزش و پرورش	
۱ دام‌ها - کالبدشناسی الف جاشنی‌دل، یدالله ب ایران وزارت آموزش و پرورش دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش ج عنوان د فروست	

امام به معنویات نماز از ابتدای وضو گرفتن - یعنی هنگامی که انسان می خواهد برای وضو گرفتن رو به آب برود - تا پایان نماز توجه داشتند. این حدیث را بارها می گفتند که :

یکی از ائمه معصوم می فرماید :

موقعی که برای وضو گرفتن به سوی آب می روی، در واقع به سوی رحمت خدا

می روی.

فهرست مطالب

- ۱ فصل اول : تشریح و فیزیولوژی دستگاه حرکتی
- ۲۱ فصل دوم : تشریح و فیزیولوژی ماهیچه
- ۲۷ فصل سوم : تشریح و فیزیولوژی اعصاب و دستگاه عصبی
- ۴۱ فصل چهارم : تشریح و فیزیولوژی دستگاه گردش خون
- ۶۴ فصل پنجم : تشریح و فیزیولوژی دستگاه گوارش
- ۱۱۴ فصل ششم : تشریح و فیزیولوژی دستگاه تنفس
- ۱۲۳ فصل هفتم : تشریح و فیزیولوژی دستگاه ادراری
- ۱۳۷ فصل هشتم : تشریح و فیزیولوژی غدد داخلی و ترشحات آن‌ها
- ۱۴۵ فصل نهم : تشریح و فیزیولوژی دستگاه تولیدمثل و پستان
- ۱۹۸ منابع فارسی
- ۱۹۸ منابع انگلیسی

مقدمه

تشریح (آناتومی)^۱ علمی است که شکل و ساختمان اندام‌های موجودات زنده را مورد مطالعه قرار می‌دهد. در ادبیات فارسی کلمه تشریح، به معنای بریدن و از هم جدا کردن است. فیزیولوژی^۲ علمی است که اعمال و رابطه بین اندام‌های مختلف بدن موجودات زنده را بررسی می‌کند. از آنجا که علم تشریح و فیزیولوژی از علوم پایه است، و موضوع بحث آنها جانور (حیوان) زنده می‌باشد، لذا مطالعه آن، نیاز به داشتن اطلاعات کافی از علم زیست‌شناسی (بیولوژی) دارد. علم و آگاهی نسبت به ساختمان و وظایف دستگاه‌های مختلف بدن دام، از جنبه‌های مختلف پرورشی، بیماری‌شناسی، تشخیص و درمان بیماری‌ها دارای اهمیت است. در این مطالعه، با ساختمان و کار اندام‌های بدن حیوان در حالت عادی آشنا می‌شوید و با داشتن این اطلاعات، در مطالعات پرورشی و شناخت و پیشگیری بیماری‌های حیوانات مختلف (دام، طیور و ماهی)، با فراهم ساختن شرایط لازم، شناسایی و برطرف نمودن ناهنجاری‌های به وجود آمده در زندگی این حیوانات اقدام می‌نمایید به طوری که نتیجه این معلومات و فعالیت‌ها، منجر به بازدهی بیشتر حیوان، کاهش تلفات و در نهایت افزایش تولید در دام پروری می‌شود. امروزه، پیشرفت‌های چشمگیر علوم در زمینه‌های مختلف از یک طرف و تأمین نیازهای غذایی جوامع رو به رشد از طرف دیگر، متخصصین را بر آن داشته که کلیه صنایع تولیدی، از جمله صنایع تولیدات دامی (دامپروری) را بر اصول علمی پیشرفته طرح‌ریزی کنند.

با توجه به اهمیت روش تدریس در میزان یادگیری دانش‌آموزان، بدیهی است که دبیران و هنرآموزان عزیز با انجام و ارائه کارهای علمی و نمونه‌های آزمایشگاهی و مزرعه‌ای، به روش دانش‌آموز محوری، در ارائه مطالب آموزشی با حداکثر راندمان سعی خواهند کرد. توجه به هدف‌های رفتاری ابتدای فصول، راهنمای خوبی برای دبیران و هنرآموزان و نیز دانش‌آموزان در جهت ارائه، ارزشیابی و نتیجه‌گیری بهتر از مطالب این درس می‌باشد.

مؤلفان

هدف کلی

آشنایی با تشریح و فیزیولوژی اندام‌های مختلف دام، طیور و ماهی